

Boodschap voor de 94ste Werelddag voor Migranten en Vluchtelingen

(13 januari 2008)

Jonge migranten

Het thema voor de Werelddag voor Migranten en Vluchtelingen richt onze gedachten dit jaar in het bijzonder op jonge migranten. Jonge migranten zijn regelmatig in het nieuws. Het omvangrijke globaliseringsproces dat zich in de wereld voltrekt, leidt tot een behoefte aan mobiliteit, die veel jonge mensen ertoe brengt om te emigreren en zich ver van hun familie en hun geboorteland te vestigen. Het resultaat is dat in veel gevallen de jonge mensen met de beste intellectuele vermogens hun geboorteland verlaten, terwijl er in de landen die de migranten opvangen, wetten gelden die het hen moeilijk maken om hun plaats te vinden. Het verschijnsel emigratie breidt zich steeds verder uit en omvat een groeiend aantal mensen uit alle sociale lagen. Het is dan ook goed dat openbare instellingen, humanitaire organisaties en ook de katholieke Kerk veel geld uittrekken om deze mensen in moeilijkheden te helpen.

Jonge migranten hebben in het bijzonder te maken met de problemen van een 'dubbele identiteit': aan de ene kant willen zij aan hun oorspronkelijke cultuur vasthouden, maar aan de andere kant voelen zij het begrijpelijke verlangen om deel uit te maken van de samenleving waar zij zijn gekomen, zonder dat dit betekent dat zij zich volledig aanpassen en de tradities van hun voorouders loslaten. Onder deze jongeren zijn ook meisjes die gemakkelijker het slachtoffer worden van uitbuiting, morele vormen van chantage en zelfs allerlei vormen van misbruik. En dan zijn er nog de adolescenten, de alleenstaande minderjarige asielzoekers, die een kwetsbare categorie onder de asielzoekers vormen. Deze jongens en

meisjes eindigen vaak op straat, volkomen overgeleverd aan zichzelf en een prooi voor gewetenloze uitbuiters die hen vaak tot slachtoffer van lichamelijk, moreel en seksueel geweld maken.

Als we vervolgens beter kijken naar de categorie gedwongen migranten, vluchtelingen en slachtoffers van mensenhandel, dan vinden we ook onder hen helaas veel kinderen en jongeren. Het is onmogelijk om ons neer te leggen bij de schokkende beelden van de grote vluchtelingenkampen in verschillende delen van de wereld. Daarbij dringt zich het besef op dat deze kleine mensen in de wereld zijn gekomen met dezelfde gerechtvaardigde verwachtingen ten aanzien van hun levensgeluk

als andere kinderen. En tegelijkertijd weten we dat de kindertijd en de adolescentie uitermate belangrijke stadia zijn in de ontwikkeling van de mens, die stabiliteit, rust en veiligheid vereisen. De enige levenservaring van deze kinderen en jongeren zijn de permanente, verplichte 'kampen' waar zij afgezonderd leven, ver van de bewoonde wereld, zonder de mogelijkheid om naar een gewone school te gaan. Hoe kunnen zij de toekomst met vertrouwen tegemoet zien? Hoewel er zeker al veel voor deze kinderen wordt gedaan, is er nog veel meer inzet nodig om hen te helpen met passende opvang en vormingsmogelijkheden.

In dat kader rijst de vraag hoe wij kunnen voldoen aan de verwachtingen van jonge migranten. Wat kunnen we doen om hen te helpen? In de eerste plaats moeten we ons natuurlijk richten op ondersteuning van gezinnen en scholen. Maar de situatie is vaak zo complex, en deze jonge mensen ondervinden zoveel problemen in hun familie en op school. In de families is de traditionele rolverdeling zoals die in het land van herkomst gold, doorbroken en vaak is er sprake van een botsing tussen de ouders, die vasthouden aan hun cultuur, en de kinderen die zich snel aanpassen aan de nieuwe sociale context. Verder moet men niet onderschatten hoe moeilijk het voor de jongeren is om hun plaats te vinden in het onderwijssysteem zoals dat functioneert in het land waar zij zijn gekomen. Het schoolsysteem moet daarom de eigen voorwaarden onder de loep nemen en speciale integratiebevorderende leerwegen ontwikkelen voor de immigrantenkinderen, die toegespitst zijn op hun behoeften. Ook is het belangrijk om te zorgen voor een klimaat van wederzijds respect en dialoog tussen alle leerlingen in de klas, gebaseerd op de

universele principes en waarden die in alle culturen gelden. Als iedereen zijn best doet – docenten, gezinnen en leerlingen – zal dat de jonge migranten zeker helpen om zo goed mogelijk te integreren en zal dat hen de mogelijkheid bieden om de kennis en vaardigheden te verwerven die zij nodig hebben voor hun menselijke, culturele en professionele ontwikkeling. Dit geldt des te meer voor jonge vluchtelingen, voor wie adequate programma's moeten worden ontwikkeld, zowel op school als op de werkvloer, om ervoor te zorgen dat zij goed zijn voorbereid en om hen de noodzakelijke basis te bieden om op een goede manier te integreren in de nieuwe sociale, culturele en professionele wereld.

De Kerk heeft veel aandacht voor de wereld van de migranten en vraagt degenen die in hun land van herkomst christelijk gevormd zijn, om dit erfgoed van evangelische en religieuze waarden vrucht te laten dragen door deze op de verschillende terreinen van het leven uit te dragen. In dat verband wil ik de kerkelijke gemeenschappen in de ontvangende landen vragen om de kinderen, jongeren en hun ouders een warm onthaal te bieden, begrip op te brengen voor de wendingen van hun lot en hen te helpen om een eigen plaats te verwerven.

En dan is er onder de migranten, zoals ik ook in de boodschap van vorig jaar schreef, één categorie die bijzondere aandacht verdient: de studenten uit het buitenland, die voor hun studie ver van huis zijn. Dit worden er steeds meer. Het gaat hier om jonge mensen die behoefte hebben aan specifieke pastorale zorg, omdat ze niet alleen student zijn, zoals de anderen, maar ook tijdelijke migranten. Zij voelen zich vaak alleen onder de druk

van hun studie en hebben soms ook te kampen met economische problemen. De Kerk ziet deze groep vanuit haar moederlijke zorg met liefde aan en probeert specifieke pastorale en sociale initiatieven op te zetten die inspelen op de grote mogelijkheden van hun jonge leeftijd. Zij moeten worden geholpen om te leren hoe zij zich kunnen openstellen voor de dynamiek van de interculturele context en verrijkt kunnen worden door het contact met andere studenten uit verschillende culturen en met verschillende godsdiensten. Voor jonge christenen kan deze studie- en vormingservaring een goede manier zijn om te groeien in hun geloof, en een stimulans om zich open te stellen voor het universalisme dat een wezenlijk onderdeel van de katholieke Kerk uitmaakt.

Beste jonge migranten, bereid je voor om samen met je leeftijdsgenoten te bouwen aan een rechtvaardiger en broederlijker samenleving door je gewetensvol en serieus te kwijten van je plichten jegens je familie en je land. Respecteer de wet en laat je nooit leiden door haat en geweld. Probeer voorvechters te zijn van een wereld waarin begrip, solidariteit, rechtvaardigheid en vrede heersen. Jullie in het bijzonder, jonge gelovigen, wil ik vragen om je studietijd te benutten om te groeien in je kennis van en liefde voor Christus. Jezus wil dat jullie zijn trouwe vrienden zijn en daarvoor is het nodig dat je een innige band met Hem opbouwt door voortdurend te bidden en aandachtig te luisteren naar zijn Woord. Hij wil dat jullie zijn getuigen zijn en daarvoor is het nodig dat jullie het Evangelie op moedige wijze voorleven en tot uiting brengen in concrete werken van liefde voor God en ruimhartig dienstbetoon aan je broeders en zusters. De Kerk heeft jullie nodig en rekent op jullie bijdrage. Jullie kunnen

een providentiële rol spelen in de huidige context van de evangelisatie. Omdat jullie afkomstig zijn uit allerlei verschillende culturen, maar verenigd worden door het feit dat jullie allen tot de ene Kerk van Christus behoren, kunnen jullie laten zien dat het Evangelie leeft en past bij elke situatie. Het is een oude en altijd weer nieuwe boodschap. Een woord van hoop en verlossing voor de mensen van alle rassen en culturen, van alle tijden en leeftijden.

Aan Maria, de Moeder van heel de mensheid, en aan Jozef, haar ingetogen echtgenoot, die samen met Jezus als vluchtelingen in Egypte verbleven, vertrouw ik jullie toe, en jullie familie, de mensen die op allerlei manieren hulp verlenen in de grote wereld van de jonge immigranten, en de vrijwilligers en pastoraal werkers die jullie met hun bereidwilligheid en vriendelijke ondersteuning terzijde staan.

Moge de Heer jullie en jullie familie altijd nabij zijn, zodat jullie met elkaar de hindernissen en materiële en geestelijke moeilijkheden die jullie op je weg tegenkomen, kunnen overwinnen. Met deze wens schenk ik ieder van jullie en allen die jullie dierbaar zijn, een bijzondere apostolische zegen.

Vanuit het Vaticaan, 18 oktober 2007

Benedictus XVI

© Copyright 2007 – Libreria Editrice Vaticana / R.-K. Kerkgenootschap in Nederland

Vertaling: drs. P.C. de Die